Inleiding

Energy Storage NL (ESNL) is blij dat met het voorstel voor tijdgebonden nettarieven een stap wordt gezet om te komen tot een beter tarief voor flexibele aangeslotenen. De huidige hoge jaar-op-jaar stijgingen van de nettarieven brengen een reëel risico dat belangrijke technieken in de energietransitie, zoals energieopslag en -conversie, niet van de grond komen doordat een positieve businesscase wordt bemoeilijkt. Bovendien bestaat op dit moment een ongelijk speelveld met andere landen binnen de Europese Unie, waar een hogere korting of vrijstelling geldt voor deze technieken. Dit zorgt ervoor dat investeringen in energieopslag naar het buitenland vertrekken en de realisatie van projecten in Nederland achterblijft. Wij benadrukken dan ook het belang om de nettarievenmethodiek in Europees verband snel verder te harmoniseren om eerlijke concurrentie te waarborgen. Het is van cruciaal belang dat tariefstructuren geen onnodige belemmeringen vormen voor innovatie en de ontwikkeling van een duurzaam energiesysteem waarin energieopslag in elektriciteit, warmte en moleculen een sleutelrol speelt.

Dat gezegd hebbende stelt ESNL de mogelijkheid op prijs om een zienswijze te geven op het inhoudelijke voorstel en het ontwerpbesluit van de ACM. De rest van dit document gaat in op de belangrijkste onderdelen van het voorstel.

- **Weging maximale gebruik**: De voorgestelde maandelijkse weging zorgt ervoor dat een aangeslotene op het (extra)hoogspanningsnet de kWmaxgewogen moet betalen die geldt binnen het piekmoment van diens verbruik. Met dit systeem zou een aangeslotene een hoge rekening kunnen krijgen ondanks maximale inspanningen om het net te ontlasten. Dit maakt de voorgestelde weging rigide en vatbaar voor technische of menselijke fouten. ESNL pleit ten strengste voor een dagelijkse weging.

  Ter illustratie: een flexibele aangeslotene maakt in de maand januari zoveel mogelijk gebruik van de daluren om het hoogspanningsnet te ontlasten. Dit doet zij door uitsluitend tussen 00:00 en 6:00 gebruik te maken van transport. Op deze manier slaagt aangeslotene erin om in tijdsvenster 4 te blijven, waarmee wordt gestreefd naar een wegingsfactor van 0.7 ofwel 30% korting op tariefcomponent kWmaxgewogen.
  Op een gegeven dag is er een technische storing om 6:45 waarbij de flexibele asset niet kan worden bediend en vanwege aanhangende bedrijfsprocessen ook niet kan worden uitgeschakeld. De storing duurt 2,5 uur, waardoor aangeslotene een kort moment in tijdsvenster 1 belandt. De wegingsfactor voor de kWmaxgewogen voor de maand januari wordt daarmee vastgesteld op 1.0 of 100%, terwijl de aangeslotene de piekmomenten op het net in praktische zin juist

de hele maand heeft vermeden. Dit is niet in lijn met het principe van kostenreflectiviteit en druist daarmee in tegen het doel van het voorstel.

Daarnaast willen we dat een groot deel van de industrie moet verduurzamen en elektrificatie kan hier een hele grote rol in spelen. Het kan zo zijn dat er af en toe tijdens piekuren ook gebruik moet worden gemaakt van het piekvermogen van de netaansluiting om voldoende warmte of stroom te leveren, hoewel dit natuurlijk vermeden zal worden in de meeste gevallen gezien de korting. Ook in dit geval zal men voor de gehele maand in tijdsvenster 1 belanden en dus niet in lijn met het kostenreflectiviteit principe en maatschappelijk ongewenste belemmering van de verduurzaming van onze samenleving.

In het huidige ontwerp is geen rekening gehouden met dergelijke of andere foutgevoelige situaties. Dit kan leiden tot disproportionele behandeling met betrekking tot de nieuwe tariefcomponent. Daarom zou het wegingsmoment op zijn minst wekelijks, en het liefst **dagelijks** moeten gebeuren om het bijgestelde kW-tarief zo accuraat mogelijk te bepalen. ESNL geeft aan dat het belangrijk is dat de spelregels vooraf heel duidelijk moeten zijn. Meer fundamenteel mist er in het huidige voorstel een protocol waarin staat hoe aangeslotenen bezwaar kunnen maken wanneer aantoonbaar sprake is van een toelaatbare fout of onvrijwillige uitzondering op diens transportgebruik in de daluren.

- **Regionale netten:** Op dit moment wordt voorgesteld om tijdgebonden tarieven enkel nog toe te passen op het (extra)hoogspanningsnet. ESNL benadrukt dat het van groot belang is dat het beleid van de landelijke en regionale netbeheerders gestroomlijnd worden, om oneerlijke concurrentie te voorkomen en om beleid te versimpelen. Hoewel we begrijpen dat de complexiteit en bemetering van de regionale netten hierin een belangrijke factor is, vragen we de netbeheerders en de ACM om nu al met de sector in gesprek te gaan over de mogelijkheden. Daarbij zou het goed zijn als de ACM een deadline stelt voor de regionale netbeheerders om met een voorstel te komen, bijvoorbeeld per eind 2024. Hierin dient te worden meegenomen hoe wordt omgegaan met de interactie tussen lager en hoger gelegen netvlakken.

- **Differentiatie wegingsfactoren:** ESNL is blij dat met het voorstel meer wordt gedaan om flexibel netgebruik te belonen. De gekozen wegingsfactoren in de voorgestelde tijdsvensters van 10% lijken wat ruim en zijn statisch. Het zou goed zijn als er een meer fijnmazige uitwerking komt, bijvoorbeeld met meer tijdsvensters bestaande uit stappen van 5%, of een volledig dynamisch tarief. De praktische uitwerking hiervan vraagt om een integrale gefaseerde tijdlijn vanuit netbeheerders en de ACM. Onderdeel hiervan zou moeten zijn dat (voor zover

mogelijk) een prognose wordt gegeven van toekomstige ontwikkelingen en beleidsplannen rondom de hoogte van de wegingsfactoren en bijbehorende kortingen. Lange termijn zekerheid hierover is daarbij cruciaal voor ontwikkelaars en financiers.

Daarnaast is de hoogte van de wegingsfactoren een aandachtspunt. Energieopslag 'gebruikt' niet alleen het net, maar kan ook het net 'helpen', bijvoorbeeld door onbalans- of congestiediensten te leveren. Deze systeemrol kan ervoor zorgen dat door inzet van opslag minder netinvesteringen benodigd zijn. Op basis van het huidige voorstel is de maximaal te behalen korting 40%. Is het denkbaar dat een hogere korting voor flexibele aangeslotenen mogelijk is in het kader van kostenreflectiviteit? ESNL is van mening is dat moet worden vastgesteld welke tariefhoogte voor energieopslag gerechtvaardigd is op de momenten dat deze het net juist helpt te stabiliseren. Hierbij moet speciale aandacht zijn voor de interactie met andere initiatieven, zoals de alternatieve (groeps-)transportrechten/overeenkomsten, (verplicht) congestiemanagement en de lopende onderzoeken naar het invoedingstarief.

Ten slotte heeft energieopslag de unieke technische capaciteit om bijna volledig flexibel af te nemen en in te voeden. ESNL pleit dan ook voor een verdere differentiatie van tarieven op basis van het daadwerkelijke capaciteitsgebruik van het net. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gekeken naar de beschikbare capaciteit op verschillende momenten en locaties in het net. We vragen de ACM om een vooruitblik te geven in de toekomstverwachtingen van de tijdgebonden tarieven en de mate waarin deze meer dynamisch zullen worden.

- **Differentiatie tijdvensters:** De bepaling van de netbelasting in de verschillende tijdsvensters is gebaseerd op data vanuit het ENTSO-e Transparency Platform. Het wordt echter niet duidelijk over welke periode de gegevens zijn genomen. Gaat het hier over maandgemiddelden, is er een 'worst case' dag uitgekozen of is er een andere methode toegepast? Meer transparantie over de methode van het vaststellen van de tijdvensters is wenselijk.

- **Verschuiving van systeempiek:** In het voorstel wordt de aandacht gevestigd op het effect dat de tijdgebonden tarieven kan hebben op het piekgebruik (de systeempiek). Daarbij wordt gesteld dat de actuele informatie over de pieken en tijdsvensters op het net jaarlijks wordt gerapporteerd aan de hand van de ENTSO-e data. Welke verwachtingen zijn er nu al over het effect dat het voorstel gaat hebben op het piekverbruik? Hoe wordt ermee omgegaan als er een substantiële verschuiving van de piek zou plaatsvinden?

  Ook is ESNL benieuwd hoeveel er nu al inzichtelijk is over de beoogde efficiëntievoordelen die worden behaald met het voorstel. Wat is er nu al bekend

over de doeltreffendheid van de voorgestelde financiële prikkels? Wat is het effect van locaties van aangeslotenen hierin?

- **Monitoring en evaluatie:** Energy Storage NL is blij met het voorstel om deze regeling jaarlijks te evalueren op de effectiviteit, echter ESNL geeft aan dat langjarig zekerheid vereist voor om investeringsbeslissingen te maken. ESNL wilt de kanttekening geven dat de jaarlijks grootschalige aanpassingen van kortingen niet gewenst is aangezien meerjarige (15 jaar) investeringsbeslissingen hierop gemaakt kunnen zijn. Een bijsturing op tijdsvensters (kWmaxgewogen factor wijziging per uur) is acceptabel zolang dit ruim van tevoren aangekondigd wordt i.v.m. de aanpassing in bedrijfsprocessen. Het is daarbij echter aannemelijk dat geobserveerd gedagsverandering mede het gevolg is van de flexibilisering van tarieven, en met terugdraaien/herziening van de kortingen het gedrag van aangeslotenen weer teruggaat naar het oorspronkelijke gedrag. Dit is nog een reden om terughoudend te zijn met het herijken van kortingen.

  We stellen voor om de evaluatie te betrekken in de Monitor Leveringszekerheid, in samenhang met de andere voorstellen die momenteel worden beoordeeld om het net efficiënter te benutten (zoals de alternatieve transportrechten). Deze evaluatie zou moeten dienen als signaal wat er in het eerstvolgende termijn verwacht wordt.

- **Betrokkenheid van stakeholders:** Het is essentieel dat alle belanghebbenden, waaronder netbeheerders, energieproducenten, consumenten en overheidsinstanties, actief betrokken worden bij de verdere ontwikkeling en implementatie van het tariefsysteem. Transparante communicatie en samenwerking zijn cruciaal om draagvlak te creëren en de effectiviteit van het systeem te waarborgen. Het voorstel is dan ook om de effecten van de tijdgebonden tariefstructuur bij het evaluatiemoment jaarlijks opnieuw te agenderen in het (i)GEN.

- **Transparantie over tariefontwikkeling:** Het is van belang dat de netbeheerders meer transparantie bieden over de verwachte ontwikkeling van de verschillende kostencomponenten binnen de tarieven. TenneT heeft hiervoor onlangs een eerste aanzet gegeven, het zou goed zijn als de regionale netbeheerders dit voorbeeld volgen[1]. Daarnaast geven marktpartijen aan dat deze inzichten op langere schaal gegeven moeten worden dan slechts enkele jaren vooruit.

- **Beperking van administratieve lasten:** Tot slot benadrukt ESNL het belang van het beperken van administratieve lasten voor netgebruikers bij de implementatie

[1] Verwijzing tariefprognose TenneT

van het nieuwe tariefsysteem. Dit omvat onder andere het vereenvoudigen van de rapportagevereisten en het minimaliseren van de nalevingskosten voor alle betrokken partijen.